

A pedagógia szerepe I.

Részlet

Portré három tételben Fischer Ernőről c. videóból

Riporter: D. Kovács Júlia

Készült az ABC filmstúdióban

... hogy az ember még inkább ember legyen, tehát hogy az embernek visszaadjuk azt az emberi méltóságát, szabadságát, hogy egyrésztől magát az embert az önmegismerést, önfejlődést végre tudja önmaga számára is vinni, másrésztől pedig, ha ezt végigvitte, akkor természetesen kapjuk meg azt a további lépést is, hogy az ember a tudott részt tovább akarja adni. Minden ember kicsit pedagógus, mert mindenki úgy hiszi, hogy neki van valami mondanivalója a világról. Például egy kis társaságban megfigyelhető, hogy mindig van egy szószóló és van egy kontra, akik vitatkoznak, aztán beleszólnak. Így létre jön valami részizagság, ami egy nagyobb valami igazsága. Ezért érzem úgy, hogy ez a vonal megpróbálja azt az utat járni, azon a mezsgyén járni, ahol a dolgok bizonyíthatók. Tehát ahol, nem kitalálok valamit és el akarom hitetni a másikkal, hogy ez az igaz. Itt mindig arról van szó, hogy az emberi életnek, létnek, az embernek a létben való helye. Itt jön a pedagógia csodálatos volta! A művészet csak segít és a filozófusoknak is csak a művészet besegített abban, hogy amikor a ráció már elakadt, akkor jött számukra az esztétika, és akkor elkezdtek ábrándozni, eljutottak a költészetig és a költészet mezsgyéjén próbálták a világot szemlélni. Ez az ún. teremtő-emberi tartás. Mindenfajta tudományos magatartás egy fokig megy, egymásra rakja a méretértékeket, levon belőle egy konzekvenciát és azt mondja: eddig jutottam. A tudós, ha nem tud átlépni és nem olvas elég sok verset, pl. Hölderlin, Rilke, akik rendelkeztek a szimbolizmusnak nagy költői és Heidegger, aki a XX. század legnagyobb fizikusa és csak Arisztotelészhez és Platónhoz hasonlítható. nem lehet nélküle filozófiát csinálni. Elképesztő gondolatrendszer. Csodálatos. Megnyitotta a kozmikus lét felé a gondolkozást. Keresi az igazságot, a kozmikus létben azt a pontot, ahol megfogható volna a létezés értelme. Azt ő is tudta és tudják mások is, hogy emberi tudat eddig el nem juthat. No, de az, hogy kinyitotta a világot és talán a görögség után ő az első, aki bevezet minket a kozmikus létbe, magába a transzcendenciába vagy – vegyük úgy – az Univerzumba. Minden fajta korlátolt gondolkozási folyamattal - nem vagyok filozófus, de érzékeny ember vagyok és valami kis dolgot bizonyítok a műveimmel. Meghal minden filozófia, amelyik kitöröli a szótárából a metafizikát. Két táborra oszlik a filozófia, az egyik a pozitívizmus, ami szerint, csak amit tapintok, ez roppant kevés, gyorsan kiürül, nem jutok messzire. Akkor mi van? Mivel mondtál többet? Pedig eljutottál tovább pl. még egy baktériumot vagy még egy enzimet fedeztél fel. Persze kell, jó, szükséges. Az igazi kutató, ha igazi, akkor eljut odáig, mint a Heisenberg olvas, kulturálódik, szereti a verseket, a képzőművészetet és a zenét. Minden nap egy kis zenét hallgat. Hallgat egy kis Mozartot vagy Bachot, Beethovent és esetleg Bartókot is, ha egyáltalán meg tudja érteni és akkor valahol ez az addig érthetetlen világ megváltozik, csodává lesz, álméltokodássá lesz.

Leírta és szerkesztette: Szigyártó Gyöngyi

Budapest, 2020. május